

HUKUK FAKÜLTESİ
Faculty of Law

Vergi Hukuku I Dersi

(8. Hafta)

Dersin Adı: HUK 323 – Vergi Hukuku I

Dersin Hocası: Doç. Dr. Mehmet Alpertunga AVCİ

Yardımcı Öğretim Elemanı: Arş. Gör. Mustafa KARATAŞ

atauni.edu.tr   Atauni1957

VERGİ KABAHAT, SUÇ VE CEZALARI I

- ***Kabahat***, karşılığında maktu veya nispi idari para cezasının veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi gibi idari tedbirlerin uygulanmasının öngörüldüğü haksızlıklardır.
- Hukuk düzenini hafif şekilde ihlâl eden kabahatler, **hem kasten hem de taksirle işlenebilir**.
- Kabahatler Kabahatler Kanunu ile düzenlenmiştir.

- **Suç**; hukuk düzenini ağır şekilde ihlâl eden ve kanunlarla cezalandırılan fiillerdir. Suçun varlığından söz edilebilmesi için kanuni (tipiklik), maddi ve manevi unsuru bünyesinde barındırması gerekir.
- Suçlar Türk Ceza Kanunu ile düzenlenmiştir.

	Kabahat	Suç
Amaçlar açısından	Mali düzeni sağlamayı amaçlar	Kamu düzenini korumayı amaçlar
Usûl açısından	Tespiti idari (vergi inceleme elemanları tarafından) usullerle yapılır	Tespiti adli usullerle yapılır
Cezayı veren açısından	Ceza, idareler tarafından verilir	Ceza, mahkemeler tarafından verilir
Yaptırımlar açısından	İdari para cezası verilir	Hapis ve/veya adli para cezası verilir
Cezaya karşı gidilebilecek yollar	İdari yargıya dava açılabilir	Adli yargıda üst mahkemelere gidilebilir
Kastın varlığı	Kastın varlığı aranmaz	Kastın varlığı aranır
Kişisellik açısından	Ceza gerçek veya tüzel kişilere verilebilir.	Ceza gerçek kişilere verilir
Korunan menfaat	Hazine menfaati	Kamu menfaati

- **Vergilere ilişkin kabahat ve suçlar,**
Kabahatler Kanunu ve TCK'ya ilave olarak büyük ölçüde Vergi Usul Kanunu'nda düzenlenmiştir.

I. VERGİ KABAHATLERİ VE CEZALARI

- Vergi idaresi tarafından tespit edilen ve cezaları da yine vergi idaresi tarafından verilen **vergi kabahatleri**; vergi ziyai ve usulsüzlükten oluşur.

A) Vergi Ziyai ve Cezası

- **Vergi ziyai**, vergi mükellefinin/sorumlusunun vergilendirmeye ilgili ödevlerini zamanında yerine getirmemesi veya eksik yerine getirmesi **nedeniyle**, verginin zamanında tahakkuk ettirilmemesi veya eksik tahakkuk ettirilmesidir.
- **Şahsi veya aile durumu hakkında gerçeğe aykırı beyanlarla** veya çeşitli şekillerde verginin eksik tahakkuk ettirilmesine veya haksız yere iade edilmesine sebebiyet vermek de vergi ziyai olarak kabul edilmektedir.

- Vergi ziyana neden olunması halinde, mükellef veya sorumlu hakkında ziyaa uğratılan verginin **1 katı** tutarında **vergi ziyai cezası** kesilir.
- Vergi ziyana, VUK'un 359'uncu maddesinde belirtilen **kaçakçılık suçu fiilleriyle neden olunursa**, bu ceza **3 kat**, bu fiillere **iştirak edenlere** ise **1 kat** olarak uygulanır.
- Vergi incelemesine başlanılmasından veya takdir komisyonuna sevk edilmesinden sonra verilenler hariç olmak üzere, **kanuni süresi geçtikten sonra verilen vergi beyannameleri için** kesilecek ceza **% 50** oranında uygulanır.

B) Usulsüzlük Türleri ve Cezaları

- **Usulsüzlük**, vergi kanunlarının şekle ve usule ilişkin hükümlerine *uyulmamasıdır*.
- Usulsüzlükte;
 - **Vergi ziyainın** olup olmadığına bakılmaz.
 - Vergi mükellefinin/sorumlusunun suç işleme **kastının olup olmadığına** bakılır.

1. Genel Usulsüzlük

- **Genel usulsüzlük**, birden fazla vergi için geçerli olan, vergi kanunlarının şekle ve usule yönelik hükümlerine uyulmaması halini ifade eden genel nitelikteki usulsüzlüklerdir.
- VUK'un 352'nci maddesinde iki dereceli olarak gruplandırılmış olan genel usulsüzlük kabahati, bu derecelere ve kanuna bağlı cetvellere göre cezalandırılır.
- Usulsüzlük kabahati **re'sen takdiri gerektirirse**, bağlı cetvelde yazılı **cezalar iki kat** olarak kesilir.

a) Birinci Derecede Usulsüzlük

- Vergi ve harç **beyannamelerinin süresinde verilmemiş olması**;
- VUK'a göre tutulması zorunlu olan **defterlerden** herhangi birinin **tutulmamış olması**;
- Defter kayıtlarının ve bunlarla ilgili belgelerin doğru bir vergi incelemesi yapılmasına imkân vermeyecek derecede **eksik, usulsüz veya karışık olması**;
- Çiftçiler tarafından muhtar ve ihtiyar heyetlerince yapılan **davete zamanında icabet edilmemesi**;
- VUK'daki **kayıt düzenine uyulmamış olması**;
- **İşe başlama bildiriminin** zamanında yapılmaması;
- **Tasdiki mecburi olan defterlerden** herhangi birinin **tasdik işleminin yaptırılmamış olması** (Kanuni sürenin sonundan başlayarak 1 ay geçtikten sonra tasdik ettirilenler, tasdik ettirilmemiş sayılır.);
- Diğer ücretler üzerinden alınan GV'de, tarh zamanı geçtiği halde verginin tarh ettirilmemiş olması;
- **VİV beyannamesinin** süresi içerisinde verilmemiş olması.

b) İkinci Derecede Usulsüzlük

- **VİV beyannamesinin** süresinin sonundan başlayarak **15 gün içinde verilmiş olması;**
- **Ekim ve sayım beyanlarının** süresi içinde veya istenilen bilgileri içerecek şekilde yapılmaması;
- **İşe başlama bildirimi dışındaki bildirmelerin** zamanında yapılmamış olması;
- **Vergi karnesinin** süresinin sonundan başlayarak 15 gün geçtiği halde alınmamış olması;
- **Tasdiki mecburi olan defterlerden** herhangi birinin tasdik işleminin, süresinin sonundan başlayarak **bir ay içinde yaptırılmış olması;**
- Vergi beyannameleri, bildirimler, evrak ve vesikaların kanunen belli **şekil, içerik ve ekleri** ile bunlarla ilgili olarak yapılan diğer düzenlemelere ilişkin **hükümlere uyulmamış olması;**
- **Hesap veya işlemlerin doğruluk veya açıklığını bozmamak şartıyla** bazı **evrak ve belgelerin bulunmaması veya ibraz edilmemesi.**

2. Özel Usulsüzlük

- **Özel usulsüzlük**, sadece bir vergiye veya olaya ilişkin özel nitelikli usulsüzlüklerdir.
- Özel usulsüzlük kabahati, genel usulsüzlük kabahatinde olduğu gibi vergi kanunları tarafından öngörülen şekle ilişkin ödevlerin yerine getirilmemesi temeline dayanır.
- **Genel usulsüzlükten farklı olarak**, özel usulsüzlükte vergi mükellefiyeti ağır şekilde ihlâl edilmekte ve vergi ziyana sebebiyet verme ihtimali de oldukça artmaktadır.

- Özel usulsüzlük kabahati, VUK'un 353'üncü maddesinde düzenlenmiştir.
 - a) Elektronik belge olarak düzenlenmesi gerekenler de dâhil olmak üzere, verilmesi ve alınması gereken **fatura, gider pusulası, müstahsil makbuzu ile serbest meslek makbuzlarının verilmemesi ve alınmaması** ile diğer şekil ve usul hükümlerine uyulmaması (düzenlenen bu belgelerde **gerçek meblağdan farklı meblağlara** yer verilmesi, bu belgelerin **elektronik belge olarak** düzenlenmesi gerekirken Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirlenen zorunlu haller hariç olmak üzere **kâğıt olarak düzenlenmesi**)
 - b) Elektronik belge olarak düzenlenmesi gerekenler de dâhil olmak üzere, **perakende satış fişi, ödeme kaydedici cihazla verilen fiş, giriş ve yolcu taşıma bileti, sevk irsaliyesi, taşıma irsaliyesi, yolcu listesi, günlük müşteri listesi** ile Hazine ve Maliye Bakanlığınca düzenlenme zorunluluğu getirilen belgelerin; **düzenlenmediğinin, kullanılmadığının, bulundurulmadığının**, düzenlenen belgelerin **aslı ile örneğinde farklı meblağlara yer verildiğinin, gerçeğe aykırı olarak düzenlendiğinin** veya elektronik belge olarak düzenlenmesi gerekirken Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirlenen zorunlu haller hariç olmak üzere **kâğıt olarak düzenlendiğinin tespit edilmesi.**

- VUK'a göre belirlenen muhasebe standartlarına, tek düzen hesap planına ve mali tablolara ilişkin usul ve esaslar ile **muhasebeye yönelik bilgisayar programlarının üretilmesine ve kullanılmasına ilişkin kural ve standartlara uyulmaması.**
- **Matbaa işletmecilerince** belge basımı ile ilgili **bildirim görevinin belirlenen sürede yerine getirilmemesi** ya da **bildirimin eksik veya hatalı yapılması,**
- İşlemlerinde **VKN kullanma zorunluluğu** getirilen kurum ve kuruluşlardan yaptıkları işlemlere ilişkin bildirimleri Hazine ve Maliye Bakanlığının belirleyeceği standartlarda, araçlarla (yazı, manyetik ortam, disket, mikrofilm, mikro fiş gibi) ve zamanlarda yerine getirilmemesi.

- Hazine ve Maliye Bakanlığının özel işaretli görevlisinin ikazına rağmen **aracın durdurulmaması**,
- Tasdik kapsamına alınan konularda, tasdik raporu ibraz şartı getirilen mükelleflerce **YMM tasdik raporunun süresinde ibraz edilmemesi**,
- ***Damga vergisinde:*** Damga vergisi ödenmemiş veya eksik ödenmiş kâğıtları, vergi ve cezası tahsil edilmeden tasdik eden veya örneklerini çıkarıp veren noterler adına her kâğıt için tahsil edilmeyen damga vergisi üzerinden özel usulsüzlük cezası kesilir (VUK, Md. 355).
- ***VUK kapsamında bilgi vermek zorunda olan kişilerce bilgi vermekten çekinilmesi ile VUK'un muhafaza ve ibraz ödevlerine aykırı hareket edilmesi.***
- Tahsilat ve ödemelerini banka, benzeri finans kurumları veya posta idarelerince düzenlenen belgelerle **tevsik etme zorunluluğuna uyulmaması**.

- Özel usulsüzlükler sonucunda **vergi ziyayı da meydana geldiği takdirde** bu ziyaın gerektirdiği vergi cezaları **ayrıca kesilir.**
- Özel usulsüzlük cezası kesilmesine rağmen mecburiyetleri yerine getirmeyenlere **yeniden süre verilerek** bu mecburiyetleri yerine getirmeleri tebliğ edilir. Verilen sürede bu **mecburiyetlerin yerine getirilmemesi halinde** özel usulsüzlük **cezaları bir kat artırılarak uygulanır.**

II. VERGİ SUÇLARI VE CEZALARI

- VUK'da sayılmış olan bazı fiiller, ceza hukuku kapsamında suç oluştururken, bu suçların tespit edilmesi ve bunların cezalandırılması, **ceza mahkemelerinin görev alanına girer.**
- Vergi kanunlarına ağır ve vahim özellikte aykırılık oluşturan bu fiillere yönelik ceza mahkemeleri tarafından yapılan yargılama neticesinde, suç oluşturan bu fiiller **hapis cezası ile cezalandırılır.**
- **Hapis cezası** ile cezalandırılan bu fiillere yönelik **idari yaptırımlar** da uygulanabilir. **Bu bakımdan bu iki cezadan birinin uygulanması diğerinin uygulanmayacağı anlamına gelmez.**
- VUK'da 359-362-363'üncü maddelerde hapis cezasını gerektiren vergi suçları kaçakçılık, vergi mahremiyetini ihlâl ve mükellefin özel işlerini yapma suçu şeklinde sıralanmıştır.

A) Kaçakçılık Suçu

- Kaçakçılık suçu, aşağıda belirtilmiş olan fiillerden birinin işlenmesiyle ortaya çıkar.
- Söz konusu suçlara ve bu suça yönelik fiillere **ceza verilirken kasıt aranır**.

1. Vergi kanunlarına göre tutulan veya düzenlenen ve saklanma ve ibraz mecburiyeti bulunan;

- Defter ve kayıtlarda hesap ve **muhasabe hileleri yapanlar**, gerçek olmayan veya kayda konu işlemlerle **ilgisi bulunmayan kişiler adına hesap açanlar** veya defterlere kaydı gereken hesap ve işlemleri vergi matrahının azalması sonucunu doğuracak şekilde tamamen veya kısmen **başka defter, belge veya diğer kayıt ortamlarına kaydedenler**,
- Defter, kayıt ve belgeleri **tahrif edenler** veya **gizleyenler** veya **içerik olarak yanıltıcı belge düzenleyenler** veya **bu belgeleri kullananlar**,

hakkında **18 aydan 3 yıla** kadar hapis cezasına hükmolunur.

- Varlığı noter tasdik kayıtları veya sair suretlerle sabit olduğu halde, inceleme sırasında vergi incelemesine yetkili kimselere **defter ve belgelerin ibraz edilmemesi, gizleme** olarak kabul edilir.
- Gerçek bir işleme veya duruma dayanmakla birlikte bu işlem veya durumu kapsam veya miktar itibariyle gerçeğe aykırı şekilde yansıtan belge ise içeriği itibariyle yanıltıcı belgedir.

2. Vergi kanunları uyarınca tutulan veya düzenlenen ve saklama ve ibraz mecburiyeti olan defter, kayıt ve belgeleri **yok edenler** veya **defter sayfalarını yok ederek yerine başka yapraklar koyanlar** veya hiç yaprak koymayanlar veya **belgelerin asıl veya suretlerini tamamen veya kısmen sahte** olarak düzenleyenler veya bu belgeleri kullananlar, **3 yıldan 5 yıla** kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

- Gerçek bir işlem veya durum olmadığı halde bunlar varmış gibi düzenlenen belge, **sahte belgedir.**

3. Ancak Hazine ve Hazine ve Maliye Bakanlığı ile anlaşması olan kişilerin basabileceği belgeleri, Bakanlık ile anlaşması olmadığı halde basanlar veya bilerek kullananlar **2 yıldan 5 yıla** kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

4. Hazine ve Maliye Bakanlığınca yetkilendirilmediği halde, ödeme kaydedici cihaz **mührünü kaldıran, donanım veya yazılımını değiştiren** veya yetkilendirilmiş olsun ya da olmasın ödeme kaydedici cihazın hafıza birimlerine, elektronik devre elemanlarına veya harici donanım veya yazılımlarla olan bağlantı sistemine ya da kayıt dışı satışın önlenmesi için kurulan elektronik kontrol ve denetim sistemleri veya ilgili diğer sistemlere fiziksel veya bilişim yoluyla **müdahale ederek;** gerçekleştirilen satışlara ait mali belge veya bilgilerin **cihazda kayıt altına alınmasını engelleyen**, cihazda kayıt altına alınan **bilgileri değiştiren veya silen**, ödeme kaydedici cihaz veya bağlantılı diğer donanım ve sistemler ya da kayıt dışı satışın önlenmesi için kurulan elektronik kontrol ve denetim sistemleri veya ilgili diğer sistemler tarafından Hazine ve Maliye Bakanlığı veya diğer kamu kurum ve kuruluşlarına elektronik ortamda iletilmesi gereken **belge, bilgi veya verilerin iletilmesini önleyen** veya bunların gerçeğe **uygun olmayan şekilde iletilmesine sebebiyet verenler üç yıldan beş yıla** kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

- VUK'un 371'inci maddesindeki **pişmanlık şartlarına uygun olarak** durumu ilgili makamlara bildirenler hakkında kaçakçılık suçu hükümleri **uygulanmaz** (VUK, Md. 359/I).
- Kaçakçılık suçlarını işleyenler hakkında hapis cezasının uygulanması, **vergi ziyai cezasının ayrıca uygulanmasına engel teşkil etmez** (VUK, Md. 359/II).

B) Vergi Mahremiyetini İhlâl Suçu

- Vergi işlemleri ve incelemeleri ile uğraşan memurlar; vergi mahkemelerinde, bölge idare mahkemelerinde ve Danıştay'da görevli olanlar; vergi kanunlarına göre kurulan komisyonlara iştirak edenler; vergi işlerinde kullanılan bilirkişiler görevleri dolayısıyla, mükellefin ve mükellefle ilgili kimselerin şahısları, işlem ve hesap durumları, işleri, işletmeleri, servetleri veya meslekleri hakkında öğrendikleri sırları veya gizli kalması gereken diğer hususları **ifşa edemezler ve kendilerinin veya üçüncü şahısların yararına kullanamazlar.**

- Bu kimseler, bu görevlerinden ayrılırlar dahi bu yasak devam eder.
- Belirtilen bu kişilerden vergi mahremiyetini ihlâl edenler, **1 yıldan 3 yıla kadar hapis** ve **beşbin güne kadar adlî para cezası** ile cezalandırılır (VUK, Md. 5-362, TCK, Md. 239).
- Ayrıca;
 - Vergi mahremiyeti kapsamındaki bilgilerin **Türkiye'de oturmayan bir yabancıya veya onun memurlarına açıklandığı takdirde**, faile verilecek ceza şikayet koşulu aranmaksızın **üçte biri oranında artırılır**.
 - **Cebir veya tehdit kullanarak** bir kimseyi bu bilgi veya belgeleri açıklamaya **mecbur kılan kişi**, **üç yıldan yedi yıla kadar hapis** cezasıyla cezalandırılır.

C) Mükellefin Özel İşlerini Yapma Suçu

- Kamu hizmet sunumunda görev alan kamu görevlilerinin, görevlerini yerine getirirken, hizmet alan kişilere eşit ve tarafsız davranmalıdır.
- Kamu görevlilerinin vergi yükümlülerinin özel işlerini yapmaları, bir yandan **eşitlik ve tarafsızlık ilkelerini zedelerken** diğer taraftan da **görevin kötüye kullanılmasına neden** olabilecektir.
- Bu bağlamda vergileme ilişkisinde yer alan kamu görevlilerinin kişilere eşit ve tarafsız davranmalarını sağlamak için VUK'un 363'üncü maddesinde mükelleflerin özel işlerini yapma yasağı getirilmiştir.

- Vergi işlemleri ve incelemeleri ile uğraşan memurlar, vergi mahkemelerinde, BİM'de ve Danıştay'da görevli olanlar, mükelleflerin vergi kanunlarının uygulanması ile ilgili **özel işlerini ücretsiz de olsa yapamazlar.**
- Bu kişilerin mükelleflerin, vergi kanunlarının uygulanmasına ilişkin özel işlerini yapmaları halinde bunlar hakkında **6 aydan 2 yıla kadar hapis cezası** ile cezalandırılır.
- Bu hareketlerle vergi ziyana neden olunması halinde, kişiye ayrıca **vergi ziyai cezası da** kesilir.

HUKUK FAKÜLTESİ
Faculty of Law

Vergi Hukuku I Dersi

(9. Hafta)

Dersin Adı: HUK 323 – Vergi Hukuku I

Dersin Hocası: Doç. Dr. Mehmet Alpertunga AVCİ

Yardımcı Öğretim Elemanı: Arş. Gör. Mustafa KARATAŞ

atauni.edu.tr   Atauni1957

VERGİ KABAHAT, SUÇ VE CEZALARI II

- Bu sunumda vergi suç ve cezalarında; iştirak, tekerrür ve birleşme ile vergi cezalarının kalktığı veya azaldığı durumlar ele alınacaktır.

I. VERGİ SUÇ VE CEZALARINDA İŞTİRAK, TEKERRÜR VE BİRLEŞME

A) İştirak

- Vergi ceza hukukunda iştirak, kabahatte değil kaçakçılık suçunda söz konusu olmaktadır.
- Kaçakçılık suçuna konu olan filin işlenmesine iştirak edenler aynen suçu işleyen asıl fail gibi TCK'nın 37-41'inci maddeleri arasında yazılı cezalarla cezalandırılır.
- İştirak edenin **bu suçtan menfaati olmaması halinde** TCK'nın suça iştirak hükümlerine göre hakkında verilecek **cezanın yarısı uygulanır.**
- Kaçakçılık suçunun vergi ziyai kabahati ile birlikte işlenmesi halinde, iştirak eden kişi hakkında da hem hürriyeti bağlayıcı ceza hem de vergi ziyai cezası uygulanır.

- **Vergi ziyai cezasının miktarı asıl faile uygulanan 3 kat**

B) Tekerrür

- VUK'un 339'uncu maddesine göre vergi ziyaına neden olmaktan veya usulsüzlükten dolayı ceza kesilenlere ve cezası kesinleşenlere, cezanın kesinleştiği tarihi takip eden yılın başından başlamak üzere;
 - **Vergi ziyaında 5 yıl** içerisinde tekrar ceza kesilmesi durumunda **vergi ziyai cezası % 50** oranında artırılmak suretiyle uygulanır.
 - **Usulsüzlükte 2 yıl içinde** tekrar ceza kesilmesi durumunda, **usulsüzlük cezası % 25** oranında artırılmak suretiyle uygulanır.

C) Birleşme (İçtima)

- Ceza hukukunda; “**kaç tane fiil varsa o kadar suç, kaç tane suç varsa o kadar ceza vardır**” kuralı geçerlidir. Bu kapsamda işlenen her bir suçtan dolayı **ayrı ayrı cezaya hükmedilir** ve verilen **her bir ceza da bağımsızlığını korur**.
- Vergi ceza hukuku çerçevesinde, failin fiili ve bu fiile bağlı suç da tekse birleşmeyi gerektiren bir durum yok demektir.
- Buna karşın, **failin tek bir fiili birden fazla kanun hükmünü ihlal ediyorsa**, fail yalnızca **en ağır cezayı gerektiren** suçundan dolayı cezalandırılır.
- **Farklı dönemlerde** fiil işlenmişse, **her dönem için ayrı ayrı ceza verilir**.

II. VERGİ CEZALARININ KALKTIĞI VEYA AZALDIĞI DURUMLAR

A) Ödeme

- Vergi cezaları;
 - Cezaya karşı dava açılmamışsa dava açma süresinin bittiği tarihten başlayarak bir ay içinde ödenir.
 - Cezaya karşı dava açılmışsa, vergi mahkemesi kararı üzerine vergi dairesince düzenlenecek ihbarnamenin ilgiliye tebliğ tarihinden başlayarak bir ay içinde ödenir.
- Vergi cezasının ilgililer tarafından zamanında ödenmemesi halinde AATUHK uyarınca cebren tahsil edilir.

B) Yanılma

- Yanılma **vergi cezasının kesilmesini önleyen** durumlardandır.
- Yanılmada, cezayı gerektiren durum mükellefin/sorumlunun fiilinden değil, yetkili kuruluşların mükellef ve/veya sorumluyu **yanlış bilgilendirmesi** veya **görüş değiştirmesi** nedeniyle onların yanılmasından kaynaklanır.
- Yetkili makamların mükellefin kendisine **yazılı olarak yanlış bilgi vermiş olmaları** veya bir kanun hükmünün uygulanma tarzına ilişkin bir **içtihadın değişmiş olması halinde** vergi cezası kesilmez ve gecikme faizi hesaplanmaz.
- Yanılma halinde, vergi kabahati/suçu oluşmamaktadır.

C)Pişmanlık ve Islah

- Beyana dayanan vergilerde vergi ziyaı cezasını gerektiren **filleri işleyen mükelleflerle** bunların işlenişine **iştirak eden kişilerin** kanuna aykırı hareketlerini ilgili makamlara **kendiliğinden dilekçe ile** haber vermesi hâlinde, haklarında aşağıdaki şartlarla **vergi ziyaı cezası kesilmez.**

- Pişmanlık ve Islah Hükümlerinde Faydalanabilmek için;
 1. Mükellefin durumu haber verdiği tarihten önce, bu durum hakkında bir muhbir tarafından her hangi resmi bir makama yazılı veya sözlü olarak **ihbarda bulunulmamış olması.**
 2. Mükellefin haber verme dilekçesinin, mükellef hakkında vergi incelemesinden veya olayın takdir komisyonuna ulaşmasından **önce verilmiş ve resmi kayıtlara geçirilmiş olması.**
 3. **Hiç verilmemiş olan vergi beyannamelerinin,** mükellefin haber verme dilekçesinin verildiği tarihten başlayarak 15 gün içinde verilmesi.
 4. **Eksik veya yanlış yapılan vergi beyanının** mükellefin durumu haber verme tarihinden başlayarak 15 gün içinde tamamlanması veya düzeltilmesi.
 5. Mükellef tarafından haber verilen ve ödeme süresi geçmiş olan vergilerin, ödemenin geciktiği her ay ve kesri için uygulanacak **gecikme zammıyla birlikte haber verme tarihinden başlayarak 15 gün içinde ödenmesi.**

- Pişmanlıktan faydalanan mükellef, vergi ziyana ilişkin para cezasını ödemezken, aynı zamanda da hapis cezası ile yargılanmaktan da **kurtulur**.
- Buna karşın, mükellefin fiili aynı zamanda usulsüzlük kabahatine de yol açıyorsa, usulsüzlük cezası söz konusu olacaktır.

D) Ölüm

- Cezaların şahsiliği ilkesi gereğince, kişi öldüğünde vergi cezası düşer.
- Burada dikkat edilmesi gereken *vergi **cezasının ölenin fiilinden kaynaklanması*** hususudur. Zira mirasçılar tarafından yapılması gereken bazı işlemleri mirasçıların yapmamaları (örneğin murise ait gelir vergisi beyannamesi vermemeleri) durumunda ortaya çıkan vergi cezasından mirasçılar sorumlu olur ve bu ceza da mirasçılar adına kesilir.

E) Mücbir Sebep

- Vergi cezasını ortadan kaldıran durumlardan olan mücbir sebepler;
 - Vergi ödevlerinden her hangi birinin yerine getirilmesine engel olacak derecede **ağır kaza, ağır hastalık ve tutukluluk hali**;
 - Vergi ödevlerinin yerine getirilmesine engel olacak yangın, yer sarsıntısı ve su basması gibi **afetler**; kişinin iradesi dışında meydana gelen **mecburi gaybubetler**;
 - Defter ve belgelerin sahibinin **iradesi dışında elinden çıkmış olması** gibi hallerden oluşmaktadır.
- Söz konusu mücbir sebeplerden her hangi birinin meydana geldiği belliyse, **belgelenirse veya ispat edilirse vergi cezası kesilmez.**

F) Zamanaşımı

- Vergi aslında olduğu gibi, **kanunda belirtilmiş olan sürelerin geçmesiyle vergi suçları ve cezaları da zamanaşımına uğrayabilir ve kesilen vergi cezası artık talep edilemez.**
- **Vergi ziyaında zamanaşımı süresi;** cezanın bağlı olduğu **vergi alacağının doğduğu takvim yılını takip eden** yılın birinci gününden başlayarak **5 yıldır.**
- **Özel usulsüzlükte zamanaşımı süresi;** usulsüzlüğün yapıldığı yılı **takip eden** yılın birinci gününden başlayarak **5 yıldır.**
- **Genel usulsüzlükte zamanaşımı süresi;** usulsüzlüğün yapıldığı yılı **takip eden** yılın birinci gününden başlayarak **2 yıldır.**
- Vergi ziyai cezası ile usulsüzlüğün **birleşmesi halinde** ceza, **vergi ziyai cezası için belli edilen zamanaşımı süresi içinde kesilir.**
- Bu süreler içinde ceza ihbarnamesi tebliğ edilmesi halinde **tarh zamanaşımı kesilmiş olur.**

G) Cezalarda İndirim

- Vergi cezasını kısmen ortadan kaldıran/azaltan durumlardandır.
- Vergi mükellefi/sorumlusu; **ikmalen, re'sen veya idarece tarh** edilen vergi aslını, aşağıda gösterilen indirimlerden artakalan vergi ziyayı, genel usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezalarını, ihbarnamelerin tebliğ tarihinden itibaren **30 gün içinde** ilgili vergi dairesine başvurarak vadesinde veya **teminat göstererek** vadenin bitmesinden itibaren **3 ay içinde ödeyeceğini bildirirse**:
 1. Vergi ziyayı cezasında birinci defada yarısı, sonra kesilenlerde üçte biri,
 2. Genel usulsüzlük veya özel usulsüzlük cezasının üçte biri;indirilir.

- Buna karşın, vergi mükellefi/sorumlusu ödeyeceğini bildirdiği vergi ve vergi cezasını belirtilen sürelerde **ödememezse veya dava konusu yaparsa ceza indiriminden faydalanamaz.**
- Cezalarda indirim, **VUK kapsamına giren** tüm vergi, resim ve harçlara uygulanabilir.

H) Hata

- Vergi cezalarında yapılan hatalar, bu kanunda vergi hataları için belli edilen usul ve şartlara göre düzeltilir. Vergi hatalarının düzeltilmesi suretiyle vergi cezaları kısmen veya tamamen ortadan kalkar.

İ) Af

- 1961 yılından sonra Türk Vergi Sisteminde kanunlarla vergi cezalarının affedildiği görülmektedir. Vergi affına bağlı olarak vergi cezası ortadan kalkmakta buna karşın çoğunlukla vergi aslı af kapsamı dışında tutulmaktadır.

HUKUK FAKÜLTESİ
Faculty of Law

Vergi Hukuku I Dersi

(10. Hafta)

Dersin Adı: HUK 323 – Vergi Hukuku I

Dersin Hocası: Doç. Dr. Mehmet Alpertunga AVCİ

Yardımcı Öğretim Elemanı: Arş. Gör. Mustafa KARATAŞ

atauni.edu.tr   Atauni1957

VERGİ UYUŞMAZLIKLARININ İDARİ ÇÖZÜM YOLLARI

- Vergi Uyuşmazlıklarının Ortaya Çıkma Nedenleri
- Vergi Uyuşmazlıklarının Ortaya Çıktığı Haller
- Vergi Uyuşmazlıklarının Çözüm Kanalları

I. İDARİ ÇÖZÜM YOLLARI

- İdari çözüm yolları, mükellefle vergi idaresinin yargı yoluna gitmeksizin, karşılıklı olarak uzlaşmalarını ve vergi aslının ve/veya cezalarının bir an önce tahsil edilmesini sağlama amacıyla geliştirilmiştir.
- İdari Çözüm Yollarının Özellikleri

• İdari Çözüm Yolu Türleri:

- Uzlaşmaya başvurma.
- Yapılan işlemde vergi hatası varsa hatanın düzeltilmesi
- Ceza kesilmişse ceza indirimi talebi yöntemleri izlenir.

A) Uzlaşma

- TVH’de Uzlaşmanın Tarihi
- Uzlaşmanın Konusu
- Uzlaşma Usulü
- Uzlaşmanın Amacı
- Uzlaşmanın Niteliği
- Uzlaşmaya İlişkin Çekinceler
- Uzlaşmaya Başvurmanın Koşulları
 - Ön Koşullar
 - Diğer Koşullar

1. Uzlaşma Komisyonları

• Türleri

- *Vergi Dairesi Uzlaşma Komisyonu*
- *Defterdarlık Uzlaşma Komisyonu*
- *Vergi Dairesi Başkanlığı Uzlaşma Komisyonu*
- *Vergi Daireleri Koordinasyon Uzlaşma Komisyonu*
- *Merkezî Uzlaşma Komisyonu*

• Toplanması ve Karar

• Yetki Sınırı

2. Uzlaşma Türleri

- Tarhiyat Öncesi Uzlaşma
- Tarhiyat Sonrası Uzlaşma

a) Tarhiyat Öncesi Uzlaşma

- *Tarhiyat öncesi uzlaşma*; vergi incelemesine istinaden tarh edilecek vergiler için, tarhiyat yapılmadan önce başvurulacak uzlaşma şeklidir.
- TÖ Uzlaşma Talebi Başvurusu
- TÖ Uzlaşma Görüşmelerine Katılım
- TÖ Uzlaşmaya Varılmasının Sonuçları
- TÖ Uzlaşmaya Varılmamasının Sonuçları
- TÖ Cezalar Çerçevesinde Uzlaşma Konusu

b) Tarhiyat Sonrası Uzlaşma

- Tarhiyat sonrası uzlaşma; ikmâlen, re'sen veya idarece tarh edilen vergilerin ve vergi kaçakçılığına ilişkin cezaların dışında kalan vergi ziyai cezalarının kesilmesinden sonra başvurulacak uzlaşma şeklidir.
- TS Uzlaşma Talebi Başvurusu
- TS Uzlaşma Görüşmelerine Katılım
- TS Uzlaşmaya Varılmasının Sonuçları
- TS Uzlaşmaya Varılmamasının Sonuçları
- TS Cezalar Çerçevesinde Uzlaşma Konusu

B) Hata Düzeltme

- Vergi hatası, vergiye ilişkin hesaplarda veya vergilendirmede yapılan hatalar yüzünden mükelleften haksız yere fazla veya eksik vergi istenmesi veya alınmasıdır.
- Vergi Hatası ve Vergilendirme Süreci
- Vergi Hatasının Tespiti
- Vergi Hata Düzeltmenin Kapsamı
- Hata Düzeltmenin Niteliği ve Denetimi

1. Vergi Hatasının Varlığı için Gerekli Koşullar

2. Hata Türleri

a) Hesap Hataları

- *Matrah hataları*
- *Vergi miktarında hatalar*
- *Verginin mükerrer olması*

b) Vergilendirme Hataları

- *Mükellefin şahsında hata*
- *Mükellefiyette hata*
- *Verginin konusunda hata*
- *Vergilendirme veya muafiyet döneminde hata*

3. Hataların Ortaya Çıkarılması, Şikayet ve Zamanaşımı

HUKUK FAKÜLTESİ
Faculty of Law

Vergi Hukuku I Dersi

(11. Hafta)

Dersin Adı: HUK 323 – Vergi Hukuku I

Dersin Hocası: Doç. Dr. Mehmet Alpertunga AVCİ

Yardımcı Öğretim Elemanı: Arş. Gör. Mustafa KARATAŞ

atauni.edu.tr   Atauni1957

VERGİ YARGISI I

- İdari çözüm yollarına gidilmemesi veya gidilip çözüm bulunamaması
- Vergi uyuşmazlıkların çekişmeli hale gelmesi
- Yargısal çözüm

I. GENEL OLARAK TÜRK VERGİ YARGISI

A) Yargı Yolları İçerisindeki Yeri

- Türkiye'de yargı yolları.
- Türk vergi yargısının bağımsızlığı meselesi
- Vergi yargısına ilişkin mevzuat
- Vergilendirmeye ilişkin uyuşmazlıkların çözümünde izlenecek usul

B) Vergi Yargısının Konusu

C) Vergi Yargısının Fonksiyonları

- Vergi Yargısının Asli Fonksiyonu
- Vergi Yargısının Tali Fonksiyonları

D) Vergi Yargısına Egemen Olan İlkeler

E) Yasal Mevzuat

II. TÜRKİYE'DE VERGİ YARGISI ORGANLARI

- Vergi yargısında görevli olan yargı kuruluşları vergi mahkemeleri, bölge idare mahkemeleri ve Danıştay'dır. Bunların her birinin görevleri farklı olup, vergi yargısında birbirlerini tamamlarlar.
- Türkiye'de *vergi mahkemeleri* ilk derece yargı yeri olarak tespit edilmiştir. İdari yargı alanının **ilk derece mahkemesi** olan vergi mahkemeleri, vergi uyuşmazlıklarında **özel görevli mahkemelerdir**. Üst kanun yolları olarak ise Bölge İdare Mahkemesine **istinaf**, Danıştay'a **temyiz yolu** öngörülmüştür.

A) Vergi Mahkemeleri

- Niteliği
- Kurulması
- Tek Hakim ve Karar
- Kurul ve Karar
- Görevleri

B) Bölge İdare Mahkemeleri

- Niteliği
- Kurulması
- Görevleri
- Kurul ve Karar

C) Danıştay

- Niteliği
- Görevleri
- Vergi Uyuşmazlıklarına Yönelik Yapısı

HUKUK FAKÜLTESİ
Faculty of Law

Vergi Hukuku I Dersi

(12. Hafta)

Dersin Adı: HUK 323 – Vergi Hukuku I

Dersin Hocası: Doç. Dr. Mehmet Alpertunga AVCİ

Yardımcı Öğretim Elemanı: Arş. Gör. Mustafa KARATAŞ

atauni.edu.tr   Atauni1957

VERGİ YARGISI II

I. VERGİ YARGILAMA USULÜ

A) Vergi Davasının Niteliği

- İptal Davası
- Tam Yargı Davası
- Vergi Davasının İptal ve Tam Yargı Davası Karşısında Durumu

B) Vergi Davasının Konusu

C) Vergi Davalarında Yeniden Değerleme

- 2019 için Yeniden Değerleme Oranı
- 2020 için Yeniden Değerleme Oranı

Ç) Vergi Davasının Tarafları

1. Davacı

- Gerçek Kişiler
- Tüzel Kişiler
- Vergi İdaresi
- Vergi Davasının Açılabilmesinin Şartları
- Vergi Davası ile Ulaşılacak İstenen Sonuç

2. Davalı

- Vergi İdaresi
- Takdir Komisyonları
- Tadil Komisyonları

D) Vergi Davasında Görev ve Yetki

- Görev Kavramı
- Yetki Kavramı
- Yetkinin Tespitinde Temel Ölçüt

E) Davanın Açılması

1. Dava Dilekçesi

- Şekli Şart
- İşlem Sayısı ve Tek Dilekçe
- Müşterek Dilekçe ve Tek Dilekçe

2. Dava Açma Süresi

- Süre
- Niteliği
- Sürenin Geçirilmesi
- Sürenin Geçirildikten Sonra İddia ve Talebin Değiştirilebilirliği

3. Davanın Açılmasının Sonuçları

- Yürütmenin Durması
- Yürütmenin Kendiliğinden Durmadığı Haller
- Dava Açma ve Zamanaşımı İlişkisi

4. Vergi Davasında Dosya İnceleme

- İlk İnceleme
- Davalıya Tebliğ
- Savunma
- Cevap
- Re'sen Araştırma
- Dosyanın Tamamlanması
- Yargılamaya Geçilmesi

5. Vergi Davasında Duruşma

- Duruşma talebi
- Duruşma Yapmada İhtiyarilik ve Zorunluluk
- Duruşma için Parasal Sınır
- Duruşmaya Davet
- Duruşma Usulü – Açıklık ve Gizlilik
- Duruşma Üzerine Karar

5. Vergi Davalarının Karara Bağlanması

6. Vergi Davalarında Kararın Sonuçları

- Davanın kabulü
- Davanın reddi
- Vergi mahkemesi kararının, idare tarafından uygulanması
- Kararın uygulanma süresi
- Vergi mahkemesi kararının idare tarafından uygulanmaması hali

II. VERGİ YARGI KARARLARINA KARŞI KANUN YOLLARI

A) İstinaf

- İstinaf Yolu
- İstinafa başvuru süresi
- İstinaf Sınır
- İstinafta Usul
- İstinafta Duruşma
- İstinaf Kararı
 - Vergi Mahkemesi Kararını Hukuka Uygun Bulma
 - Vergi Mahkemesi Kararını Hukuka Uygun Bulmama
- Temyiz Sınırı

B) Temyiz

- Temyiz Yolu
- Temyize Gitme Süresi
- Temyiz Sınır
- Temyizde Usul
- Temyizde Duruşma
- Temyiz Kararı
 - Yasaya Aykırılığı Tespit
 - Kısmen Onama veya Kısmen Bozma

C) İstinaf ve Temyizde Yürütmenin Durdurulması

- Yürütmeyi Durdurma için Şartlar
- Yürütmeyi Durdurma İstemini Kabul ve Red
- Yürütmeyi Durdurmada Teminat
- Yürütmeyi Durdurma Kararı
- Yürütmeyi Durdurma Kararına İtiraz

III. VERGİ YARGISINDA İSPAT VE DELİL

- Vergi Hukukunda İspat
- Vergi Hukukunda Delil
- Delil Serbestisinin Sınırı
- Delil Çeşitleri

HUKUK FAKÜLTESİ
Faculty of Law

Vergi Hukuku I Dersi

(13. Hafta)

Dersin Adı: HUK 323 – Vergi Hukuku I

Dersin Hocası: Doç. Dr. Mehmet Alpertunga AVCİ

Yardımcı Öğretim Elemanı: Arş. Gör. Mustafa KARATAŞ

atauni.edu.tr   Atauni1957

KAMU İCRA HUKUKU I

I. KAMU İCRA HUKUKUNA GENEL BAKIŞ

A) VUK'un Kapsamı

- Kapsam İçilik
- Kapsam Dışılık

B) Cüz'i İcra ve Külli İcra

- Genel İcra
- Kamu İcra

C) Kamu İcra Hukukuna Yönelik Terminoloji

- *Vergi İcra Hukuku*
- *Kamu Alacaklarının Takip ve Tahsil Hukuku*
- *Kamu Alacaklarına Takip Hukuku*

D) Kamu İcra Hukuku'nun Tanımı

E) Kamu İcra Hukukunun Niteliği

F) Kamu İcra Hukukunun Kaynakları

II. KAMU İCRA HUKUKUNA HAKİM OLAN İLKELER

- A) Hukuk Devleti İlkesi
- B) Re'sen Harekete Geçme İlkesi
- C) Malvarlığı ile Sorumluluk İlkesi
- D) Menfaatler Dengesinin Gözetilmesi İlkesi
- E) Usul/Takip Ekonomisi İlkesi
- F) Ölçülülük İlkesi
- G) Hukuki Güvenlik İlkesi

III. KAMU İCRA HUKUKU VE GENEL İCRA HUKUKU İLİŞKİSİ

A) Kamu İcra Hukuku ile Genel İcra Hukuku Arasındaki Benzerlikler

- Zaman - Masraf İlişkisi
- Caydırıcılık
- Benzer Düzenlemeler
- Benzeşik Kavramlar

B) Kamu İcra Hukuku ile Genel İcra Hukuku Arasındaki Farklılıklar

- Harekete geçme
- Rüçhan hakkı
- Ayırık müesseseler
- Nitelik
- Muacceliyet
- Delil gösterme
- Karar verme
- Sorumluluk
- Konkordatoya katılma
- Zamanaşımı

IV. KAMU ALACAĞI KAVRAMI VE KAPSAMI

- Geniş Anlamda Kamu Alacağı
- Dar Anlamda Kamu Alacağı

A) Kamu Alacağının Kime Ait Olduğu

1) Devlet

2) İl Özel İdareleri

3) Belediyeler

B) Kamu Alacağının Niteliksel Ayrımı

- 1) Asli Kamu Alacakları
- 2) Fer'i Kamu Alacakları
- 3) Kamu Hizmetinin Yapılmasından Doğan Alacaklar
- 4) Kamu Alacaklarının Takip Masraflarından Oluşan Kamu Alacakları
- 5) Özel Kanunlarına AATUHK'ya Göre Tahsili Öngörülen Alacaklar

V. KAMU ALACAKLARININ TAHSİLİNDE GÖREV VE YETKİ

- Tahsil Dairesi
- Borçlu ve Alacaklının Farklı Yerde Olması
- İstinabe Usulü

IV. KAMU İCRA HUKUKUNDA SÜRELER VE TEBLİGAT

- Süreler ve Tebligat Hakkında
- 6183 AATUHK Kapsamında
- 213 Sayılı VUK Kapsamında

HUKUK FAKÜLTESİ
Faculty of Law

Vergi Hukuku I Dersi

(14. Hafta)

Dersin Adı: HUK 323 – Vergi Hukuku I

Dersin Hocası: Doç. Dr. Mehmet Alpertunga AVCİ

Yardımcı Öğretim Elemanı: Arş. Gör. Mustafa KARATAŞ

atauni.edu.tr   Atauni1957

KAMU İCRA HUKUKU II

I. KAMU ALACAĞI İÇİN GÜVENCE ÖNLEMLERİ

A) Teminat

- Tanımı
- Teminatın İstenmesi
- Kamu İcra Hukuku ve Vergi Hukuku Açısından Teminatın Farkı
- Cebrilik

1. Teminat Olarak Kabul Edilebilecek Değerler

a) Maddi Teminat

- Teminat Türleri
- Teminatta Eksilme ve Azalma
- Teminatın Değiştirilmesi

b) Şahsi Teminat

- Şahsi Teminat için Aranılan Şartlar_
- Şahsi Kefaletin Kabulü ve Rücu

c) Teminat Hükmünde Olan Eşya

2. Teminat Gösterme Süresi

- Teminat gösterme süresine ilişkin **kanunda bir hüküm bulunmamaktadır.**
- Ancak genel uygulama **15 günlük sürede gösterilmesi** şeklindedir.

B) İhtiyati Haciz

- Tanımı
- İhtiyati Haciz Kararı Verecek Otorite
- Mahalli En Büyük Memuru
- İhtiyati Haciz Süresi

1. İhtiyati Haczin Sebepleri (İhtiyati Haczi Gerekli Kılan Haller)

2. İhtiyati Haczin Sonuçları

- Tasarruf Yetkisi Bakımından
- Vade Öncesi Paraya Çevrilememeye Bakımından
- Haczin Kalkması Bakımından
- İtiraz Hakkı Bakımından
- Dava Açma Hakkı Bakımından

C) İhtiyati Tahakkuk

1. Tanımı
2. Amacı ve Kapsamı
3. Yetki
4. İhtiyati Tahakkukun Sebepleri
5. İhtiyati Tahakkukun Sonuçları

D) Hükümsüz Sayılan İşlemler

• Zamanaşımı Süresi İçinde Kalmak Şartıyla Hükümsüz Sayılacak İşlemlerin Kapsamı

- Kamu borçlusunun ivazsız tasarruflar
- Kamu borçlusunun yaptığı bağışlar
- Kamu alacağının tahsilini imkânsız bırakmak için yapılan işlemler
- Hükümsüz sayılan diğer tasarruflar

- Hükümsüz Sayılan İşlemlerde Amaç
- Hükümsüz Sayılan İşlemlerin İptali İçin Zamanaşımı
- Tasarrufun İptali Davasında Görevli Mahkeme
- Tasarrufun İptali Talebinin Muhatapları

II. KAMU ALACAĞININ CEBREN TAHSİLİ

A) Cebren Tahsilde Ön Şart

B) Cebren Tahsil Yolları

- 1) Teminat Paraya Çevrilmesi veya Kefile Gidilmesi
- 2) Haciz Yoluyla Takip
 - o Ödeme Emri
 - o Mal Bildiriminde Bulunma
 - o Haciz
 - o Aciz Hali
- 3) İflas Yoluyla Takip